Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — Reus, Diumenge 9 de Septembre de 1900 — Núm. 3.662

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y defora.

En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.

No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . . . Ptas. 1

A provincias trimestre. . . . . . » 3'50

Extranger y Ultramar . . . . . . » 7

Anuncis, á preus convencionals.

Secció doctrinal

Consideracións

Lo Catalanisme no es, ni ha sigut may un partit polítich d' aquest ó d' aquell coló, aixó s' ha dit ja en diferentas ocasións; «sos fonaments son més fixes que las opinions políticas ó filosóficas y son fi més grandiós que 'l d' un cambi de forma de govern ó que la reforma dels organismes d' un estat».

Dintre denchs lo camp hont se desenrotllan nostras ideas hi caben tots los homes polítichs nascuts á Catalunya, que tingan amor á la terra que n' es sa pátria, que vulgan reconquistar lo benestar que en altres temps de menos opressió y millor administració disfrutá nostra regió que, com es errónea creencia de molts que no s' han preocupat d' enterarse del benehit fi que persegueix, ab aixó no pretent ni ser separatista ni enemiga de las altras regions, pero, com succeheix ara, tampoch vol ser per étlas munyida ni deminada.

Lo verdader nom dels ideals que defensém es lo de *Regionalisme*, comprés dintre un programa autonomista descentralisador y á fi de que 'l moviment regionalista de cada regió no 's confongui ab altras, lo regionalisme á Catalunya s' ha adoptat lo derivat de son nom, es á dir: *Catalanisme*.

Que 'ls que s' acoblan sota la bandera catalanista ó catalana 's digan monárquichs, republicans, católichs ó altre nom, poch importa al catalanisme, si aquets, mantenint determinada creencia y essent gent honrada, acepten pera desenrotllar sos ideals lo programa regionalista contingut en las Bases de Manresa.

Los catalanistas volém travallar per la prosperitat de Catalunya, més no pera que de nostre suhor se 'n aprofitin malfeyners, ganduls que no parlan nostra llengua, que ab tot nos miran en desconfiansa, que 'ns guardan rencor y que amparats per lo poder central ejerceixen cárrechs, dintre nostre mateix terrer, ab los que poden aplicarnos las lleys interpretantlas á son gust, altres fuetejantnos de tant en tant ab diferents excessos y per fi una série de governs fracassats que acabarán per portarnos á tots plegats al ensorrament.

Los que de separatistes nos califican per llegir en las publicacións catalanas, espressadas en diferents sentits, las paraulas *drets, llibertats* y alguna que altra filla d' aquestas, li podriam aconsellar que dongués una ullada per las planas de la historia de Catalunya y si aixi 's lograva fer cárrech de lo que fou y la comparava ab lo que en lo present es, ben segú que si era nat á n' aquesta gloriosa regió 's ternaría 'l més ferm de sos defensors, trobant alashoras molt natural que recordant nostras perdudas grandesas, y no perdudas sens haverlas dignament defensat fins hont nostras forsas y nostra sanch pogueren, de tant en tant treguessim á lluhir lo que hem tingut y podriam tornar á tenir, sino ab tanta prosperitat com en los temps de mellor gloria, al menys fins lo possible dintre 'l motllo de las actuals circunstancias.

JOFEGEN.

Carta oberta

A mon estimat amic en Francesch de P. Ferrerás;

velgut company, no estranyis la determinació qu' he pres d' escriuret aqueixas sensillas ratllas, ja qu' et trevo tant estrany; esceptic en tot; particularment am las donas.

A qué aqueix carácter que tens sobre 'l particular?

No t' imaginis la dona am tota sa coquetería, no te la pintis voluptuosa en tot son conjunt, no te la forjis una maquina de plaher; á la dona, espiritualísala.

La moral impúdica, total aqueixa moral mentida qu' esborrona 'ls sentits, es la causa de l' estat també moral del sexe debil.

La dona, per essencia, es un ser feel am tot, un ser que depen esclusivament del home, un ser necessari, fins diré impressindible del home, donc, amic, perqué l' aborreixes; t' en apartas d' ella?

Sent com es un ser débil, necessita moral; materialment l' apoio dels sers toris i si algún mal té, desgraciadament, no ho estranyis ja qu' ha dit un gran filosoph qu' el mal dels débils es el mal dels forts.

Perqué donchs, t' alegas del teu despreci si la culpa de que siguin de la manera com son es culpa nostra i de ningú més que nosaltres?

Qu' am el teu despreci no fes més ferlas tornar pitjer.

Las donas, ja sé que son poch més ó menys, estúpidas am sos modals; am son parlar, peró d' aqueixa massa estúpida femenil, en surt el poble fort i en surtan els genis.

La dona, siga per voluptuositat, siga per goig carnal, siga per un plaher essencialment espiritual, estima; aixó si, os estima amb un amor feble, am un amor egoista, que fins pedría dir com l' inolvidable Bartrína, que la dona, no estima, s' estima.

Y s' estima, perqué acostuma á veure las cosas no més superficialment, i després que ha gaudit bé del home, després d' haver conegut tot el gran secret de la evolució carnal, allavors s' estima ella mateixa, egoistament, s' amanyaga; besa silenciosament am l' esperit sas carns blancas; flonjas.

Lo que caracterisa á la dona, han dit varis autors, es la vergonya, la vergonya que separa lo dolent del bó, qu' aparta el mal del bé.

Si, la dona es vergonyosa, i fins á cert punt ho es massa. Té una vergonya mal entesa, una vergonya que rossega el seu cor; que li disfressa 'l rostre.

En Feijóo diu que qui vulgui fer bonas á totas las donas, converteixi á tots els homes.

Si el mal del débil es el mal del fort, segons en Pí i Margall el mal de la dona es el mal del home.

La perfecció total del sexe debil, es absolutament impossible la perfecció s' ha de fer individualment.

Tú, agafa una dona d' entre la massa estúpida, i ferla pensar; potser que la dona, no acostumada á fero, et deixi, d' aixó no t' en respono, mes, una volta assimilada la pensa de ta companya á la teva, vorás en la dona un espill mágic del teu ser.

Apart d' aixó, tú á la dona l' odias am un odi incomprensible; i tot perqué?

Perqué ab sa mirada, ab son instint de fera s' han tornat temorós perqué las hi tens por.

Al concebir una dona, no s' ha de forjarla impúdica i embrutida, aixó mai.

La dona embrutida per la prostitució es un monstre famelic de cara, es una bestia, es una màquina incapás de pensar si no es am la luxuria.

Al forjar-se idealment una dona, has d' imaginar-te-la en la llar, i jo no puc més que véurela mare.

Tots han tingut mare i tots tením d' agrahirli l' havernos portat al mon, per ço, que al estimar á una dona, al consagrar-li amor, es per l' instint natural de reproduhirnos, es per fer-la mare.

Per acabar, puig ja et deo causar, et tinc de dir, qu' ¡ai de tu si per sempre conservas aquesta manera d' escepticisme!

Treuto de la ment lo que sobre las donas pensas, consagralshi amor qu' ella es font d' alegria de consol i d' esperança.

¡Qu' esperas, miser mortal en aquest mon, si xifras aquest despreci en la companya del home?

Pensa, i estudia á la dona, indaga 'ls movils de tas preocupacións i procura estimar, sobre tot estimar.

Cuant estimis em donarás la rahó, si es que després d' haver llegit àquesta endreça, buscas un pretext per no donármela.

Teu sempre.

ALPHONS MASERAS.

CRÓNICA

Del meeting de propaganda catalanista que 's celebrá ahir à la important vila de Cambrils, no 'ns ha sigut possible encabrer en lo present número la ressenya.

En lo següent número donarém detalls del mateix.

—

D. Vicens Alepuz y Greus ha solicitat la concessió d' un tranvía eléctrich desde aquesta ciutat á Montroig per Riudoms y Montbrió, sortint de la plassa de Prim y seguint per lo carrer de Sant Llorens á buscar la carretera que enllassa las poblacions al principi citadas.

—

Hem rebut uns bonichs cartrons anunciadors del Champagne y demés licors que s' elaboren en la acreditada fábrica dels senyors Miró y Tarragó.

Agrahím l' envio.

—

S' ha constituhit la Comissió organisadora del quart Congrés Agrícola Catalá que se celebrará en la ciutat de Figueras durant las próximas firas de Santa Creu.

Com á representant d' aquesta provincia ha sigut elegit lo president de la Diputació, D. Ferrán de Querol.

—

Llegim en un confrare de Tarragona:

«Ans d' ahir nit se celebrá á Tortosa lo Certámen Literari en lo Teatre Balneari ab extraordinaria concurrencia, entre la que 's destacavan las bellíssimas fillas de la ciutat del Ebro, presentant l' escenari un cop de vista encantador.

Lo Jurat y autoritats ocupavan sitis preferents, llegint lo Secretari D. Lluís Dols, la Memoria en la que 's donava compte dels traballs del Jurat, obrintse lo plech que tancava 'l nom del autor premiat, que 's D. Angel del Arco, per sa poesía «Regeneración», qual nom fou rebut ab atronadoras salvas d' aplausos, que aribaren al límit del entusiasme, al rebre de mans del president la flor natural y al elegir reina de la festa á la bellísima senyoreta D.ª Isabel Cesas filla del senyor Governador civil d' aquesta provincia D. Hipólit.

La reyna de la festa vestía riquíssim trajo de seda blanch, primorosament adornat ab preciosos encaixos guirnaldas de flors, qui acompanyada del poeta llorejat, ocupá 'l trono ab sens igual gentilesa l' angelical Srta. Isabel.

Acte seguit fou llegida per son autor la poesía premiada, sent coronada sa lectura per nutrida salva d' aplausos, per ser grans las bellesas que enclou dit travall.

Los dos primers accéssits han sigut guanyats també per lo senyor del Arco.

Diferents poetes han sigut premiats.

Acte tant brillant ha tingut digne remat ab l' hermós discurs pronunciat per lo Dr. D. Rafel García. Magistral d' aquella Catedral y mantenedor dels Jochs Florals, que ab son elocuent y fácil paraula, ha desenrotllat ab sens igual galanura lo tema «Pátria, fé y amor».

Tortosa pot enorgullirse d' haver portat à cap un acte tant brillant pera 'l floreixement de las lletras pátrias.»

—

Lo Jutjat de primera instancia de Tarragona treu á la venta en pública subasta varias fincas del terme de Vilaseca, propietat de Anton Montserrat Guardiola.

Y 'l de Falset la venta en pública subasta d' una casa de Pratdip de Pere Parren Espelta.

—

S' están activant los travalls pera instalar l' alumbrat eléctrich á Picamoixons, estant ja próxim lo dia en que podrán disfrutar de tal millora aquells vehins.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Lo Dols Nom de María.

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia

Avuy diumenge á dos cuarts de deu se celebrará solemne Ofici ab sermó á carrech del Rvnt. Dr. D. Jaume Estebanell, Capellá de la Casa provincial de Caritat de Barcelona. A dos quarts de sis se cantará lo Santíssim Rosari.

Las dos funcións acabarán ab lo besa-mans á la Sma. Verge y en los demés dias se celebrará lo santa Missa á las vuit.

Sant de demá.—Sant Nicolau.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

Anuncis particulars

INTERESSANT

Tots los amos de tallers de Ferreria d' obra negra de la ciutat de Reus, à sa clientela y al públich en general, los hi participan lo següent:

Desde 'l dia primer d' octubre próxim, fins al 31 de Mars de 1901 en los diumenges y demés dias festius entre setmana, tindrán sos tallers oberts pera poguer ferrar desde las set del matí fins á las dotze del mitjdía, y desde 'l dia primer d' Abril al 30 de Septembre s' obrirán á las sis del matí fins á las onze que es la hora de deixar la tasca los dependents.

Las setmanas en que hi hagi dos festas ó mes seguidas, en la segona no 's ferrará.

Tampoch s' encendrá la fuganya pera fer cap travall en ella excepció de tenir que calentar alguna ferradura pera ferla venir ó ferrar á foch.

Aixi successivament anirán regint tots los anys veniders.

Acordat à Reus lo dia 29 d' Agost de 1900. LA JUNTA.

Colegi de la Inmaculada Concepció

pera senyoretas

á cárrech de D.ª Antonia Martorell de Falcó

Aquest acreditat colegi inaugura lo 15 de Septembre las classes de Piano, Dibuix, Pintura y Esculptura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labors en tota sa extensió, hi haurá un curs de *Lencería* pera las senyoretas que desitgin apendre la confecció de roba blanca.

Totas las assignaturas se donarán per Professors competents.

S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Font, núm. 2.

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER

D.ª Angela Maleras Fabregat

Desde 'l primer de Septembre quedan obertas en dit colegi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especials de 8 á 9 del matí y de 12 á una de la tarde.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curset preparatori pera l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials pera Senyoretas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícula pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal ó instrumental; totas á cárrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y 'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantloshi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

AVÍS

La Camisería de JOSEPH MARTORELL, s'ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbatería, géneros de punt botons y gemelos pera camisas.

Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.

Especialitat en la mida

ACADEMIA FRŒBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat

Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d' aquest Colegi docent posa en coneixement del públich que desde 'l primer de Septembre próxim quedarán obertas las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres graus de *parvuls*, *elemental* y *superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvuls*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los eminents pedagogos Fœbel y Lopez Catalán.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapicería, brodats, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Domingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFEIX y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.

Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnas internas, mitj pensionistas y recomanadas ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, **María Fabra.**

CENTRO DE TRADUCCIONS

Y

Escola de Teneduría, Francés, Inglés y demés estudis de Comer

DIRIGIDA PER

D. ZACARÍAS HERRERO

Graduat de la Escola Superior de Comers de Barcelona

MONTEROLS, 10, segon.—REUS.

Primera y única d' aquesta ciutat ab títol ó qual director perteneixi á la carrera y ab dedicació exclusiva á la ensenyansa mercantil.

Honoraris, cinch pessetas mensuals

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remitits y certificats, medis molt empleats en las grans capital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entussiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convensut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctich y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cautchue pera la complerta y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omopláticbs pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM.-REUS

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

—Y—

Escola de Comers

DEL

INSTITUT DE REUS

Director esperitual

Rnt. Doctor D. RAMON MINGUELL

Están obertas las matrículas pera la segona ensenyansa, Teneduría de Llibres, Francés, Inglés, Italiá, Carreras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.

Nostra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' Excm. senyor Ministre d' Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Pera totas las ensenyansas s' admeten alumnes interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Pera més detalls dirigirse á la Secretaría del Colegi.

Lo Director,

JOSEPH OLLÉ.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA,

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir á sa reimpresió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.° major de 440 páginas y 's ven al preu de **6** rals l' exemplar en aquesta imprempta.

MIRÁCULOSOS ◆ CONFITS

A. SALVATI COSTANZI

Carrer Diputació, 435. Barcelona

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILÍTICH

COSTANZI

No pochs envejosos sufreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeys **Costanzi**, que han curat mils de malalts de **venéreo y sífilis** encare sent ses mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós pera 'ls *estrenyiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas *candelillas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació* recent y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable pera las *úlceras* y *fluix blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozores uretrales*, *cálculs*, *retencions d' orina* y *demés infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encarque sía hereditaria. Pera la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilítichs fins ara coneguts, perque es l' únich que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malaltías no molt fácils de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventer. *Carrer Diputació*, 435, *Barcelona.*—Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilítich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'60. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, *80*, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prím, 1.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1900

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápits vapors francesos

lo dia 11 de Septembre lo vapor

"Alsace"

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.